

## Poslovanje gozdarskih gospodarskih družb v letu 2003

Franci FURLAN\*, Iztok WINKLER\*\*

### Izveček:

Furlan, F. / Winkler, I., Poslovanje gozdarskih gospodarskih družb v letu 2003. Gozdarski vestnik 62/2004, št. 7-8. V slovenščini.

Poslovanje gozdarskih gospodarskih družb se postopoma stabilizira. Povečuje se celotni prihodek od prodaje. Letos panoga spet izkazuje dobiček, realno se je povečala dodana vrednost. Stroški plač in amortizacije se realno zmanjšujejo, zmanjšalo pa se je spet število zaposlenih.

**Ključne besede:** gozdarska gospodarska družba, prihodek, stroški, uspešnost poslovanja, število zaposlenih.

## 1 UVOD

V Združenje za gozdarstvo se po standardni klasifikaciji dejavnosti združujejo:

- A – 02 – Gozdarstvo in gozdarske storitve
- A – 01.5 – Lov in lovske storitve.

Dejavnost A - 01.5 je znotraj združenja nepomembna, saj znaša njen delež v prihodku celotnega združenja le 1,1%. Zato se bomo v nadaljevanju omejili le panogo A – 02.

Vir podatkov: AJPES; obdelava: CIS GZS; metodologija: SKEP GZS; distribucija: INFOLINK GZS.

## 2 POSLOVANJE PANOG GOZDARSTVO IN GOZDARSKE STORITVE V LETU 2003

Najprej pogledimo nekaj podatkov o poslovanju vseh gospodarskih družb v Sloveniji v letu 2003. Podatke je posredovalo 39.837 (leta 2002 38.051) poslovno aktivnih družb. Skupaj so po nerevidiranih podatkih ustvarili 12.029 mlrd SIT prihodkov leta 2002 11.115 mlrd. SIT, kar je nominalno 10 % (leta 2002 10,9) %, realno pa 4,2 % (leta 2002 3,2) % več kot v preteklem letu. Odhodkov je bilo 11.635 mlrd. SIT (leta 2002 10.839 mlrd SIT), kar je nominalno 9 % (leta 2002 5,8) % več, realno pa 3,2 % več (leta 2002 1,6 % manj) več kot v prejšnjem letu. Družbe so ustvarile 314,8 mlrd SIT (leta 2002 215,5 mlrd SIT) čistega dobička, v povprečju pa so imele 464.381 zaposlenih (leta 2002 469.166). Gozdarske gospodarske družbe so ustvarile 25.436 mlrd. SIT prihodkov, kar je nominalno 10,6 % (leta 2002 4,4 %) več, realno

pa 5,0 % več (leta 2002 3,3 % manj kot v letu 2001). kot v letu 2002. Vseh odhodkov so izkazale 24,534 mlrd SIT (leta 2002 22,931 mlrd. SIT, kar je nominalno 9,2% (2002 3,6) % več, realno pa 3,6 % več kot v letu 2002.

Prihodki so rasli počasneje kot stroški. Trend padanja prodajnih cen gozdnih lesnih sortimentov, ki se je začel že v letu 1996 in je do leta 2002 znašal 2–3 % letno, se je v letu 2003 nekoliko zmanjšal. Vendar moramo upoštevati, da se je temu prilagodila ponudba lesa, saj smo v letu 2002 in 2003 posekali komaj nekaj čez 2,6 mio. m<sup>3</sup>, kar je manj kot 40 % pričakovanega prirastka za obdobje 2001 – 2010. Povečujejo se stroški blaga, materiala in storitev. Zniževanje stroškov gre v veliki meri na račun nizkih osebnih dohodkov, ki znatno zaostajajo za rastjo inflacije. Interesa za izvajanje del v gozdovih, kjer se zagotavljajo tudi vse obveznosti do države, je zato vedno manj.

Iz podatkov za leto 2003 lahko ugotovimo, da je znašal delež prihodkov iz gozdarstva v prihodkih gospodarstva komaj 0,21 % kar je enako kot v letu 2002, skupaj s kmetijstvom, lovom in ribištvo pa 1,2 (2002 1,4) %.

V letu 2003 je v gozdarski panogi poslovalo 73 družb, ki so skupaj zaposlovale 1.749 delavcev. To pomeni po lanskemu povečanju za 6,25 % spet 3,2 % padec števila zaposlenih glede na predhodno leto. Povprečno število zaposlenih po delovnih urah je bilo 2.040 (leta 2002 2.222). V 5 (leta 2002 4) velikih družbah je bilo 650 (leta 2002 587)

\* F. F. spec., univ. dipl. inž. gozd., sekretar Združenja gozdarstva, Gospodarska zbornica Slovenije, Ljubljana  
\*\* I. W. dr. gozd. zn., redni profesor, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Biotehniška fakulteta, Večna pot 83, Ljubljana

zaposlenih, ustvarili pa so 40 % (leta 2002 32) celotnega prihodka panoge. Pet (leta 2002 šest) srednjih družb, ki je zaposlovalo 541 ljudi (leta 2002 713), je ustvarilo 28 % (leta 2002 35 %) medtem ko je bilo v 63 malih družbah zaposlenih 849 ljudi (leta 2002 922) ljudi, ustvarili so pa 31 (leta 2002 32) % celotnega prihodka panoge. Največji prihodek na zaposlenega so ustvarile velike družbe, 15.812 milijonov SIT na zaposlenega (leta 2002 13.179 SIT). Srednje družbe so realizirale 84,1 % (leta 2002 86,6 %), male pa 59,3 (2002 62,4 %) prihodkov velikih družb na zaposlenega. Povprečen

prihodek za vso panogo je znašal 12.469 milijonov SIT na zaposlenega delavca (leta 2002 10.567 milijonov SIT). Povprečno povečanje prihodkov na zaposlenega je znašalo v letu 2003 kar 18 %, največje v velikih družbah, skoraj 20 %. To navaja k sklepu, da se pogoji gospodarjenja v srednjih in majhnih družbah zaostrejejo hitreje kot v velikih družbah. Zato bi lahko z združevanjem v večje družbe učinkovitost panoge še povečali.

Poglejmo si nekaj poslovnih rezultatov, ki jih je gozdarska panoga dosegla v letu 2003.

Preglednica 1: Prihodki 2003

KAZALCI	2003 (v 000 SIT)	Indeks 2003/2002
Prihodki	25.436.216	110,6
Kosmati donos od poslovanja	24.816.702	113,4
Čisti prihodki od prodaje	23.766.563	111,7
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	20.451.525	114,0
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	3.315.038	98,9
Finančni prihodki	621.305	88,6
Finančni prihodki iz deležev	156.665	75,5
Finančni prihodki iz terjatev	464.640	94,1
Izredni prihodki	315.728	109,1

Preglednica 2: Odhodki 2003

KAZALCI	2003 (v 000 SIT)	Indeks 2003/2002
Odhodki	24.534.055	109,2
Poslovni odhodki	24.210.802	109,7
Stroški blaga, materiala in storitev	14.947.404	115,2
Stroški dela	7.655.791	104,9
Stroški plač	5.289.804	104,5
Odpisi vrednosti	1.337.055	87,6
Amortizacija	1.159.137	94,6
Finančni odhodki	299.680	85,4
Finančni odhodki od obresti	131.383	88,1
Izredni odhodki	23.573	74,1

Preglednica 3: Dobiček in izguba v poslovnem letu 2003

KAZALCI	2003 (v 000 SIT)	Indeks 2003/2002
Celotni dobiček	1.253.656	184,1
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)	1.385.047	166,9
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBDIT)	2.544.184	123,8
Davek (iz dobička)	195.251	217,4
Čisti dobiček	1.058.413	179,1
Celotna izguba	33.976	12,4
Čista izguba	33.984	12,5

Preglednica 4: Sredstva panoge (aktiva bilance stanja) 2003

KAZALCI	2003 (v 000 SIT)	Indeks 2003/2002
Sredstva	23.336.228	109,3
Stalna sredstva	13.549.758	103,0
Neopredmetena dolgoročna sredstva	93.086	104,4
Opredmetena osnovna sredstva	10.398.814	98,4
Dolgoročne finančne naložbe	3.057.858	122,4
Gibljiva sredstva	9.747.047	119,2
Zaloge	1.403.974	147,2

Preglednica 5: Viri sredstev (pasiva bilance stanja) 2003

KAZALCI	2003 (v 000 SIT)	Indeks 2003/2002
Obveznosti do virov sredstev	23.336.228	109,3
Kapital	16.695.748	104,3
Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	842.443	103,7
Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	5.265.072	129,5

Panoga je skupaj izkazala 1.219,672 (1.253.656 SIT – 33.984 SIT) dobička. Če pa upoštevamo samo rezultat panoge iz poslovanja ugotovimo, da je po izgubah v letih 2002 v višini – 188,616 milijonov SIT in 2001 – 152,775 milijonov SIT, v letu 2003 dobiček v višini 605,900 milijonov SIT. Polovica dobička je torej ustvarjena v panogi, ostala pa v drugih dejavnostih s katerimi se ukvarjajo v gozdarskih gospodarskih družbah in drugih organizacijah, ki se ukvarjajo s procesom pridobivanja lesa.

Panoga je v preteklem letu ustvarila 9.599 milijarde SIT dodane vrednosti, kar je 11,3 (2002 4,9) % več kot v predhodnem letu. Upošteva se inflacijo – cene življenjskih potrebščin, ki je v letu 2003 znašala 5,6 %, gre torej za 5,7 % realno rast dodane vrednosti.

Primerjava med gozdarsko dejavnostjo in celotnim gospodarstvom kaže na relativno velika odstopanja pri posameznih kazalcih. Poslovanje gozdarstva je bilo v letu 2003 ugodnejše kot v zadnjih dveh letih. Praktično se je poravnalo s poslovanjem ostalega slovenskega gospodarstva in še vedno ni neto zadolženo. V letu 2002 je bila v gozdarstvu pomembno boljša donosnost sredstev in kapitala

se je praktično poravnala s celotnim gospodarstvom. Letos pa donosnost sredstev že zaostaja za slovenskim gospodarstvom, močan porast obveznosti in odstopanja od slovenskega gospodarstva pa beležimo pri kratkoročnih finančnih in poslovnih obveznostih. Prihodek na zaposlenega pa zelo jasno nakazuje, da je gozdarstvo delovno intenzivna panoga, saj ta znaša komaj 48 % celotnega gospodarstva. Tudi v letu 2003 so bili stroški dela na zaposlenega v gozdarstvu nižji kot v gospodarstvu. Bistveno se je spremenilo tudi razmerje v dodani vrednosti, ki se je v gozdarstvu glede na lansko leto zvišala za 11,3 %, v celotnem gospodarstvu pa za 10,5 %.

Dodana vrednost na zaposlenega v gozdarstvu pomeni 76,8 % dodane vrednosti v celotnem gospodarstvu. Delež amortizacije se je realno znižal tako v celotnem gospodarstvu in še bolj v panogi gozdarstvo. Zniževanje amortizacije sicer izboljšuje tekoči rezultat poslovanja, je pa to slaba naložba za prihodnost. Za ostale stroške dela lahko ugotovimo, da njihov porast v naši panogi zaostaja za stroški celotnega gospodarstva kar je v nasprotju z visoko stopnjo tveganja pri izvajanju procesa pridobivanja lesa.

Preglednica 6: Primerjava nekaterih ekonomskih kazalnikov med gozdarstvom in celotnim gospodarstvom v letu 2003

KAZALCI	Vrednost kazalca	
	Gozdarstvo	Gospodarstvo
Finančna neodvisnost (kapital/sredstva)	0,715	0,468
Kratkoročni koeficient(kratkoročna sredstva / kratkoroč. obveznosti)	1,798	1,170
Razmerje kratkoročnih poslovnih terjatev in obveznosti (kratkor. poslovne terjatve / kratkor. posl. Obveznosti)	2,443	1,471
Finančne naložbe v sredstvih (dolg. in krat. finančne naložbe / sredstva)	0,173	0,264
Delež opredmetenih osnov. sred. (opr. osn. sred. / sredstva)	0,446	0,431
Delež zalog v sredstvih (zaloge / sredstva)	0,060	0,082
Koeficient zadolženosti (finančne in poslovne obveznosti / obveznosti do virov sred.)	0,262	0,501
Delež neto dolga(neto dolg / obveznosti do virov sredstev)	- 0,227	0,031
Celotna gospodarnost (prihodki / odhodki)	1,037	1,030
Dobičkovnost prodaje(dobiček iz poslovanja / čisti prihodki iz prodaje)	0,035	0,051
Dobičkonosnost kapitala (neto dobiček / kapital) – ROE	0,061	0,046
Dobičkonosnost sredstev (neto dobiček / sredstva) – ROA	0,044	0,021
Prihodki na zaposlenega - v tisočih (prihodki / povp. št. zap.)	12.465,922	25.770,839
Stroški dela na zaposlenega - v tisočih (str. dela / povpr. število zaposlenih)	3.751,933	3.805,348
Plače na zaposlenega - v tisočih (stroški plač / povpr. število zaposlenih)	2.592,457	2.700,487
Čisti dobiček na zaposlenega - v tisočih (čisti dobiček / povpr. število zaposlenih)	518,713	1.116,727
Čista izguba na zaposlenega - v tisočih (čista izguba / povpr. število zaposlenih)	16,665	440,830
DV na zaposlenega - v tisočih (dodana vred. / povp. število zaposlenih)	4.704,207	6.125,689
Osn. in neopredmetena sredstva na zap. - v tisočih (osn. In neopr. sredstva / povp. št. zap.)	5.141,929	14.064,426
Delež prodaje na tujih trgih (čisti prih. iz prodaje na tuj. trgih /prihodki)	0,130	0,264
Delež denarnega toka iz poslovanja v prihodkih (amort. In dobiček zmanjšan za izg. / prihodki)	0,086	0,072
Delež amortizacije (amortizacija/ odhodki)	0,047	0,047
Delež stroškov dela (stroški dela/odhodki)	0,312	0,152
Delež prodaje na tujih trgih (čisti prih. iz prodaje na tuj. trgih /prihodki)	0,156	0,133

### 3 TRENDI POSLOVANJA

Trende poslovanja prikazujemo za obdobje 1998–2002. Realne trende smo izračunali tako, da smo upoštevali stopnjo inflacije v posameznem letu. Nato smo vse kazalce po letih preračunali na vrednost v letu 2002.

Povečanje števila zaposlenih je bilo v letu 2002 samo prehodno. Njihovo število se je v letu 2003

spet zmanjšalo, za 2,9 %. Zmanjševanje pa glede na postopno uvajanje strojne sečnje lahko pričakujemo tudi v prihodnje.

Število družb se v letu 2003 v primerjavi z lanskim letom ni spremenilo. V Združenju za gozdarstvo pri Gospodarski zbornici Slovenije je 108 poslovnih subjektov, ki se ukvarjajo z

Preglednica 7: Inflacija in revalorizacijski indeksi v obdobju 1998 do 2003

KAZALCI	Leto					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Inflacija	7,5	7,6	8,9	7,0	7,2	5,6
Letna revalorizacija poslovnih dogodkov (indeks)	107,5	107,6	108,9	107,0	107,2	100,0
Indeks za preračun poslovnih dogodkov na leto 2002	143,5	133,4	124,9	114,7	107,2	100,0

Preglednica 8: Zaposleni in število družb v obdobju 1998 do 2003

KAZALCI	Leto					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Število zaposlenih	1.959	1.782	1.739	1.695	1.801	1.749
Število družb	60	59	67	65	73	73

Preglednica 9: Indeksi prihodkov po cenah leta 2002

KAZALCI	Leto					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Prihodki	84	79	86	89	92	100
Kosmati donos od poslovanja	80	77	85	85	90	100
Čisti prihodki od prodaje	81	80	88	87	91	100
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	86	85	89	84	89	100
Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	49	47	76	100	106	100
Finančni prihodki	70	49	58	140	114	100
Finančni prihodki iz deležev	84	74	103	168	134	100
Finančni prihodki iz terjatev	83	57	67	168	107	100
Izredni prihodki	399	282	219	359	92	100

dejavnostjo gozdarstvo in gozdarske storitve. Slabo poslovno aktivnost ugotavljamo pri 35 ali 32 % vseh subjektov. V glavnem gre za samostojne podjetnike z največkrat enim, redko dvema zaposlenima.

Po petih letih naraščanja čistih prihodkov na tujih trgih ugotavljamo v letu 2003 padec prodaje. Zato je padel tudi delež teh prihodkov v skupnem prihodku od prodaje lesa. Tako je v letu 1998 in 1999 delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v čistem prihodku od prodaje lesa znašal 8 %, se povečal na 12 % v letu 2000 in celo 16 % v letu 2001 in 2002, v letu 2003 pa padel na 14%. Kljub razmeroma zaostrenim razmeram na mednarodnem trgu lesa in nizki realizaciji sečenj je delež izvoza še vedno visok. Vzrokov je več. Na eni strani se manjšajo domače lesno predelovalne zmogljivosti, na drugi strani pa se gozdarske gospodarske družbe

same ukvarjajo s primarno predelavo lesa in proizvodnjo plošč, kar povečuje vrednost izvoza in s tem njen delež celotnem prihodku. Glavni vzrok za nižji delež izvoza je padec in stagnacija cen žaganega lesa.

Praktična stagnacija plač v gozdarstvu nakazuje resno stanje v teh organizacijah. Velike obremenitve je možno kompenzirati le z nižjimi plačami in nižjo amortizacijo. Oboje realno zelo hitro pada in ogroža poslovanje v bodoče. V letu 2003 so bili realizirani najnižji izredni prihodki v zadnjih petih letih. Prodaja različnih sredstev, zlasti nepremičnin, ki niso v poslovnih funkcijah, je v glavnem končana in v družbah vse manj vplivala na tekoče likvidnostno stanje.

Celotni dobiček se je v panogi po dokaj konstantni vrednosti v obdobju od leta 1999 do

Preglednica 10: Indeksi odhodkov po cenah leta 2003

KAZALCI	Leto					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Odhodki	90	80	88	91	93	100
Poslovni odhodki	84	78	85	88	93	100
Stroški blaga, materiala in storitev	74	70	81	86	88	100
Stroški dela	98	88	88	85	98	100
Stroški plač	99	89	89	86	99	100
Odpisi vrednosti					115	100
Amortizacija	111	120	119	123	116	100
Finančni odhodki	210	158	195	187	118	100
Finančni odhodki od obresti					75	100
Izredni odhodki	4361	1276	1766	2810	135	100

Preglednica 11: Indeksi dobička in izgube gozdarstva v letu po cenah 2003

KAZALCI	Leto					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Celotni dobiček	37	59	59	59	55	100
Dobiček pred davki in obrestmi (EBIT)					57	100
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBDIT)					80	100
Davek (iz dobička)	16	19	43	41	46	100
Čisti dobiček	41	67	63	62	57	100
Celotna izguba	217	1108	283	367	833	100
Čista izguba	1975	1108	275	367	833	100

Preglednica 12: Dobiček iz poslovanja družb za obdobje 1998 do 2003 (v 000 SIT)

KAZALCI	Leto					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Dobiček, – izguba	-168.505	-38.944	518.270	-152.775	-188.616	605,900

2001 in majhnemu padcu v letu 2002, v letu 2003 znatno povečal. Močan realen porast je razviden tudi pri davku iz dobička saj se je v primerjavi s prejšnjim letom skoraj podvojil. Če pa raziskujemo samo dobiček iz poslovanja, dobimo rezultate, ki smo jih strnili v preglednici 11.

V zadnjih šestih letih je bil dobiček iz poslovanja le v letu 2000 in 2003 razmeroma visoko pozitiven. V treh od šestih let pa je izguba iz poslovanja presežala 150 milijonov SIT.

Sredstva, ki so do leta 2001 kazala rahel trend povečanja in so pokazala v letu 2002 v glavnem

trend padanja ohranjajo v letu 2003 raven prejšnjega leta. Zlasti izrazit trend prejšnjih treh let se je jasno ohranil pri opredmetenih osnovnih sredstvih. Pomembno so se do leta 2002 zmanjšale tudi zaloge, kar je vsekakor prispevalo k zmanjševanju stroškov poslovanja. Žal pa so se te zaradi zaostrenih tržnih razmer v letu 2003 spet povečale.

Obveznosti do virov so imele po rastočem trendu do leta 2001 v letu 2002 rahel padec. Vendar pa žal beležimo izrazit porast dolgoročnih finančnih in poslovnih obveznostih, kar nakazuje povečanje zadolževanja panoge.

Preglednica 13: Indeksi gibanja sredstev po cenah leta 2003

KAZALCI	Leto					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Sredstva	97	94	98	99	96	100
Stalna sredstva	101	103	104	102	100	100
Neopredmetena dolgoročna sredstva	65	53	70	94	100	100
Opredmetena osnovna sredstva	115	118	114	110	106	100
Dolgoročne finančne naložbe	44	42	49	66	84	100
Gibljiva sredstva	89	81	89	93	88	100
Zaloge	89	71	90	103	91	100

Preglednica 14: Gibanje indeksov obveznosti do virov sredstev po cenah leta 2003

KAZALCI	Leto					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Sredstva	97	94	98	99	96	100
Obveznosti do virov sredstev	97	93	108	99	95	100
Kapital	106	104	114	105	100	100
Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	23	84	80	74	104	100
Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	75	64	97	89	80	100

Preglednica 15: Indeksi števila zaposlenih in dodane vrednosti

KAZALCI	Leto					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Povprečno število zaposlenih po delovnih urah	119	109	105	103	109	100
Dodana vrednost (DV)	90	86	91	81	92	100

Preglednica 16: Indeksi finančnih kazalcev poslovanja (letu 2003=100)

KAZALCI	Leto					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Finančna neodvisnost (kapital/sredstva)	237	220	208	198	105	100
Kratkoročni koeficient(kratkoročna sredstva / kratkoroč. obveznosti)	156	156	134	116	111	100
Razmerje kratkor. posl. terjatev in obveznosti (kratkor. posl. terjatve / kratkor. posl. obveznosti)	75	84	80	78	123	100
Finančne naložbe v sredstvih (dolg. in krat. finančne naložbe / sredstva)	123	109	80	81	92	100
Delež opredmetenih osnov. sred. (opr. osn. sred. / sredstva)	163	159	137	119	111	100
Delež zalog v sredstvih (zaloge / sredstva)	125	94	108	112	95	100
Koeficient zadolženosti (finančne in poslovne obveznosti / obveznosti do virov sred.)	95	82	90	94	87	100
Delež neto dolga(neto dolg / obveznosti do virov sredstev)	126	115	99	92	96	100
Celotna gospodarnost (prihodki / odhodki)	127	123	114	105	99	100
Dobičkovnost prodaje(dobiček iz poslovanja / čisti prihodki iz prodaje)	-	64	90	79	42	100
Dobičkonosnost kapitala (neto dobiček / kapital) – ROE	-	39	61	54	33	100
Dobičkonosnost sredstev (neto dobiček / sredstva) – ROA	-	43	66	56	34	100
Prihodki na zaposlenega - v tisočih (prihodki / povp. št. zap.)	10.951 88	11.410 92	12.650 101	13.415 108	10.555 85	12.465 100
Stroški dela na zaposlenega - v tisočih (str. dela / povpr. število zaposlenih)	3.816 102	3.833 102	3.872 103	3.797 101	3.383 90	3.752 100
Plače na zaposlenega - v tisočih (stroški plač / povpr. število zaposlenih)	2.763 103	2.675 103	2.720 105	2.687 104	2.360 91	2.592 100
Čisti dobiček na zaposlenega - v tisočih (čisti dobiček / povpr. število zaposlenih)	222 43	395 76	380 73	387 75	272 52	519 100
Čista izguba na zaposlenega - v tisočih (čista izguba / povpr. število zaposlenih)	333 1959	207 1218	52 306	72 424	124 729	17 100
DV na zaposlenega - v tisočih (dodana vred. / povp. število zaposlenih)	4.407 94	4.617 98	5.036 107	4.600 98	3.993 85	4.704 100
Osn. in neopredmetena sredstva na zap. - v tisočih (osn. in neopr. sredstva / povp. št. zap.)	177	190	156	158	97	100
Delež prodaje na tujih trgih (čisti prih. iz prodaje na tuj. trgih /prihodki)	77	76	103	122	115	100
Delež denarnega toka iz poslovanja v prihodkih (amort. in dobiček zmanjšan za izg. / prihodki)	70	118	111	100	78	100
Delež amortizacije (amortizacija/ odhodki)	155	172	146	134	115	100
Delež stroškov dela (stroški dela/odhodki)	147	139	117	99	105	100
Dejanska davčna stopnja dobička (davek/celotni dobiček)	56	55	76	88	84	100

Po štiriletnem padanju (1998 – 2001) se je število zaposlenih v letu 2002 povečalo za 6,2 % ali za 106 delavcev. K temu je po našem mnenju prispevala širitev v dejavnost lesarstvo. Zaostritve v panogi lesarstva pa vplivajo na zmanjšanje števila zaposlenih v letu 2003. Dodana vrednost iz leta v leto niha do leta 2000, za obdobje od leta 2001 do 2003 pa kaže izrazit in dokaj konstanten trend naraščanja in je v letu 2003 dosegla tudi najvišjo vrednost v celotnem obravnavanem obdobju.

Finančna neodvisnost, ki je bila v obdobju 1998 – 2001 skoraj konstantna, se je v letu 2002 pomembno poslabšala in znaša le okoli 60 % vrednosti iz omenjenega obdobja. Zmanjšanje ugotavljamo tudi v letu 2003. Zato se kot je razvidno iz preglednic 12 in 16 ter ostalih podatkov družbe zaradi slabih poslovnih rezultatov zadržujejo. Z dolgovi gozdarstvo tudi v letu 2003 financira nove poslovne dejavnosti kar povečuje obseg celotne dejavnosti. Žal zaenkrat to še ne povečuje donosnosti kapitala, čeprav se to za leto 2003 nakazuje, dolgoročno pa pomeni mnogo večje tveganje poslovanja. Gozdarske gospodarske družbe na ta način postajajo vse bolj podobne povprečnim gospodarskim družbam v Sloveniji.

Trend upadanja opredmetenih osnovnih sredstev v obdobju od leta 1998 do leta 2002 se je v letu 2003 ustavil. Celotna gospodarnost gozdarstva pa v letih 2002 in 2003 ostaja v nasprotju z rahlim pozitivnim trendom, značilnim do leta 2001, praktično nespremenjena. Prihodki na zaposlenega so v letu 2002 realno padli (padanje cen od 1996 dalje) pri čemur je porast stroškov realno še nižji (velika prizadevanja gozdarskih gospodarskih

subjektov za znižanje stroškov). V letu 2003 pa so se nominalno in realno povečali, vendar še niso dosegli ravni iz leta 2001. V primerjavi s prejšnjim letom se je pomembno povečala dodana vrednost in kapital na zaposlenega. Zaradi vključevanja drugih dejavnosti (lesarstvo) se je delež prodaje na tujih trgih do leta 2002 povečeval, v letu 2003 pa spet padel. V skladu z dobičkom je skok davkov razumljiv. Vedeti pa je treba, da je v veliki meri rezultat realnega zaostajanja plač in znižane amortizacije.

#### 4 ZAKLJUČEK

Pričujoča raziskava kaže še vedno na dokaj intenzivno dogajanje v gozdarskih gospodarskih družbah. Izrazitih enosmernih trendov ni. Gozdarstvo spreminja svojo poslovno strukturo in je skušalo tudi v letu 2003 z vključevanjem drugih dejavnosti ohraniti število zaposlenih in zagotoviti večjo stabilnost v poslovanju. S tem skuša čim bolj zmanjšati negotovost poslovanja, ki izhaja iz koncesijskega razmerja in traja že od leta 1994. Pri tem se stanju na trgu tako okroglega kot žaganega lesa ne da izogniti. Prodaja okroglega lesa se zastruje zaradi vse manjših kapacitet v primarni predelavi lesa (žagarstvo, proizvodnja ivernih in panelnih plošč) in kemični predelavi lesa (proizvodnja celuloze). Konkurenčnost na trgu žaganega lesa pa izgublamo zaradi visokih stroškov predelave, ki so tudi posledica pomembno manjših predelovalnih kapacitet v primerjavi s kapacitetami v tujini.